

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนวัดพิบูลเงิน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนวัดพิบูลเงิน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นข้าราชการครู โรงเรียนวัดพิบูลเงิน จำนวน 63 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่นกับครู โรงเรียนวัดท่าบ้านเทิงธรรม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .887 และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์มาประมวลผล และใช้สถิติในการวิจัย คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ข้าราชการครู โรงเรียนวัดพิบูลเงิน มีจำนวนทั้งหมด 63 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 42.9) ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 88.9) และประสบการณ์การทำงาน 20 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 46.0)

2. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนวัดพิบูลเงิน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

พบว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$, $\sigma = .26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเตรียมการสอน ($\mu = 4.32$, $\sigma = .31$) ด้านการวัดประเมินผล ($\mu = 4.30$, $\sigma = .31$) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\mu = 4.16$, $\sigma = .33$) และด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียน ($\mu = 4.12$, $\sigma = .32$) ตามลำดับ ดังนี้

ด้านการเตรียมการสอน พบว่า โดยภาพรวมของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนวัดพิบูลเงิน ด้านการเตรียมการสอน ครูมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ เตรียมข้อมูลเนื้อหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งการเรียนรู้ และนวัตกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน ($\mu = 4.48$) เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.43$) เตรียมวิธีการวัดประเมินผลโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ($\mu = 4.32$) เตรียมวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ($\mu = 4.31$) การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\mu = 4.24$) การจัดทำแผนการเรียนรู้ ($\mu = 4.23$) และเตรียมบรรยากาศและสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ($\mu = 4.21$) ตามลำดับ

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนวัดพิบูลเงิน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.38$) ให้คำปรึกษาแนะนำกับผู้เรียนเมื่อผู้เรียนมีข้อสงสัย ($\mu = 4.22$) จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ($\mu = 4.20$) มีการบูรณาการความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล ($\mu = 4.17$) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนหาคำตอบด้วยตนเอง ($\mu = 4.11$) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.10$) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ($\mu = 4.07$) และจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ ($\mu = 4.05$) ตามลำดับ

ด้านสื่อและนวัตกรรม พบว่า โดยภาพรวมของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนวัดพิบูลเงิน ด้านสื่อและนวัตกรรม ครูมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันพัฒนาผู้เรียน ($\mu = 3.8$) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 3.7$) จัดแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\mu = 4.16$) ใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ การสาธิต การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ ฯลฯ ($\mu = 4.14$) มีการมอบหมายงานให้กับผู้เรียนทุกคนอย่างเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจ ($\mu = 4.11$) นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้จัดการเรียนการสอน ($\mu = 3.95$) และใช้แหล่งการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ($\mu = 3.92$) ตามลำดับ

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนวัดพิบูลเงิน ด้านการวัดและประเมินผล ครูมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุก ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้และผู้เรียน ($\mu = 4.45$) ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านทักษะ ความรู้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($\mu = 4.40$) ฝึกให้ผู้เรียนประเมินตนเองและนำผลการประเมินไปใช้ พัฒนาและปรับปรุงงาน ($\mu = 4.30$) ประเมินผลตามสภาพจริงที่แสดงถึงทักษะการปฏิบัติงานและ ประเมินผลจากแฟ้มสะสมงาน ($\mu = 4.26$) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ($\mu = 4.21$) ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.1$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับ พัฒนาการเรียนรู้ เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ควรมีเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างเพียงพอ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน วัดพิบูลเงิน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาในสถานศึกษาต้องนำบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 การจัดการศึกษา ที่กำหนดให้ มีการจัดการศึกษาที่ต้องยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการจัด กระบวนการเรียนรู้ ทำให้ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพิบูลเงินต้องมีการปฏิรูประบบการจัดการเรียน การสอนโดยมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้โดย มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ได้มีการส่งเสริมให้ครูมีการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกำกับติดตาม ควบคุม และให้คำแนะนำในการจัด กระบวนการเรียนครูของครูในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่าง ต่อเนื่อง เพราะเห็นว่าครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการอบรมสั่งสอนให้กับนักเรียน คุณภาพ ของนักเรียนจึงขึ้นอยู่กับความสามารถของครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดลย์เดช ฐานะ (2543 : 77) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า โรงเรียนมีการบริหารจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา ศักดิ์วีระา

สวัสดี (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครู สังกศศึกษาจังหวัดชลบุรี พบว่า ครู สังกศศึกษามีพฤติกรรมการสอนตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้สอดคล้องกับ กัลยา อัมพูนีวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครุคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกศกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า ครูผู้สอน วิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับ ว่าที่ ร.ต. สมชาย เจริญใจ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการ ดำเนินงานและปัญหาการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ อริศรา โพธิ์ชัยเลิศ (2549 : 104-105) เรื่อง สภาพและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ โรงเรียนในเขตราชบุรีบูรณะ สังกศกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนเป็น สำคัญของโรงเรียนในเขตราชบุรีบูรณะ สังกศกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มาก

ด้านการเตรียมการสอน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีการ เตรียมข้อมูลเนื้อหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งการเรียนรู้ และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาและ ผู้เรียน ทั้งนี้เพราะ การเตรียมการสอน เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียน การสอนซึ่งครูต้องเตรียมตัว ต้องจัดเตรียมกิจกรรม วางแผนและเตรียมการล่วงหน้าเพื่อให้ การเรียนของผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยมีขั้นตอนคือ การศึกษาหลักสูตร จุดประสงค์ การ เรียนรู้รายวิชา การค้นคว้าเอกสารอื่นๆ ทำแผนการสอนล่วงหน้า สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้กับผู้เรียน ซึ่ง ประทีป ยอดเกต (2552 : <http://gotoknow.org/blog/thaiprt/31531>) กล่าวว่า การเตรียมการสอน เป็นการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้สอนก่อนที่จะเริ่มดำเนินการสอน เป็นการ วางแผนและเตรียมการล่วงหน้าเพื่อให้การเรียนของผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยการ กำหนดองค์ประกอบต่างๆ ของการสอน ได้แก่ วัตถุประสงค์ วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และวิธีวัดผลประเมินผลแล้วนำไปเขียนแผนการสอน และนำไปปฏิบัติ คือการสอน ต่อไป โดยผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ อุดลย์เดช ฐานะ (2543 : 77) พบว่า การบริหารจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกศกรมสามัญศึกษา จังหวัด ขอนแก่น ในด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง กับ ว่าที่ ร.ต. สมชาย เจริญใจ (2548) พบว่า ด้านการเตรียมการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำกับนักเรียนเมื่อผู้เรียนมีข้อสงสัย จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการบูรณาการความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนหาคำตอบด้วยตนเอง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ ทั้งนี้เพราะ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกช่วยเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยจัดเตรียมเนื้อหา วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนตลอดจน เป็นผู้คอยสอดส่องสำรวจในขณะที่ผู้เรียนฝึก และให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองและเกิดการพัฒนารับรู้ขึ้น สอดคล้องกับที่ ทิศนา แจมมณี (2541 : 8) กล่าวว่า หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ โดยเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน ได้เรียนรู้จากกันและกัน ผู้เรียนมีบทบาทมีส่วนร่วม (participation) ในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด ซึ่งในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูคือ ผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งความรู้ ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องคุณสมบัติและทักษะบางด้านที่แตกต่างจากครูแบบเก่า ครูจะต้องมีความสามารถที่จะต้องค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน สามารถคิดได้หลากหลายแบบเป็นแหล่งความรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียนและสามารถค้นคว้าหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน สิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้การสื่อสารระหว่างบุคคลในการเรียนรู้ประสบผล นอกจากนี้สอดคล้องกับ ไสว พิกขาว (2542 : 9) กล่าวว่าหลักสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง ผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการ คือ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง และผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริง (Participation) ลงมือคิดปฏิบัติ สรุปลความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ทั้งสมาชิกในกลุ่มและสมาชิกระหว่างกลุ่มและปฏิสัมพันธ์กับครู และที่สำคัญผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อดุลย์เดช ชูานะ (2543 : 77) พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการปฏิบัติในระดับมาก โดยมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และได้ศึกษาหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และสอดคล้องกับ มาลี สินเสื่อ (2544 : 55) พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ อริศศรา โพธิ์ชัยเลิศ (2549 : 104-105)

เรื่อง สภาพและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ โรงเรียนในเขต
 ราชบุรีบูรณะ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าครูมีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

ด้านสื่อและนวัตกรรม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีการประสานความ
 ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันพัฒนาผู้เรียน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนรู้
 จัดแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น สถานการณ์จำลอง
 บทบาทสมมติ การสาธิต การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ ฯลฯ มีการมอบหมายงานให้กับผู้เรียน
 ทุกคนอย่างเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้จัดการเรียน
 การสอน และใช้แหล่งการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งนี้เพราะ การจัดการเรียนรู้ สื่อ
 การสอนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นตัวกลางถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนถึงผู้เรียน และเป็นสิ่งที่
 ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติให้บรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนการ
 สอน และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 23) กล่าวว่า การ
 จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้
 ได้จากสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน
 ท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งอื่น ๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้เรียน
 ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบ
 สารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกสื่อ และแหล่งความรู้ โดยเฉพาะ
 หนังสือเรียน ควรมีเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้เพียงพอ ควรเปิด
 โอกาสให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อ หรือห้องสมุดของสถานศึกษา ซึ่งลักษณะของสื่อการ
 เรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ
 เทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวน
 คิดตาม เข้าใจง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้
 อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา ดังนั้น ครูผู้สอนต้องมีหน้าที่ในการจัดทำและจัดหา
 สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้า วิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้
 สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับศึกษาค้นคว้า
 ผู้เรียน และสำหรับส่งเสริมความรู้ผู้สอน นอกจากนี้ต้องศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้
 อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมหลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการ
 เรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มี
 ประสิทธิภาพในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การ
 เรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และจัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการ
 เรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชนและสังคมอื่น

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยครูนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และผู้เรียน ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งด้านทักษะ ความรู้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ฝึกให้ผู้เรียนประเมินตนเองและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาและปรับปรุงงาน ประเมินผลตามสภาพจริงที่แสดงถึงทักษะการปฏิบัติงาน และประเมินผลจากเพิ่มสะสมงาน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะ การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นหลักสำคัญของครูที่ ให้การศึกษาแก่นักเรียนด้วยวิธีการใดก็ตาม เพื่อให้ทราบว่าผลการเรียนที่นักเรียนได้รับมีผลความ ต้องการหรือไม่อย่างไร หรือต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ซึ่ง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544 : 166) กล่าวถึง การประเมินผล (Evaluation) ไว้ว่า การประเมินผล เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับ คุณภาพ คุณค่า ความจริง และการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับการวัดเพียงอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่โดยทั่วไปจะเป็นการรวมการวัดหลายๆ ทางโดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การ ตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบประกอบการพิจารณา ในการประเมินผลแต่ละครั้งเพื่อ นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง โปรแกรมการเรียนการสอน วัดผลการศึกษาที่จะปรับปรุง ผู้เรียนแต่ละคน และเป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความคิดต่างๆ และมีทักษะ ความพยายาม เอาชนะตนเองโดยการสอบให้ได้คะแนนดีขึ้น สอดคล้องกับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 124) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ต้องอยู่ในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่ ก่อนการเรียนการสอน เป็นการตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ประเมินผลการเรียนรู้ระหว่าง เรียนเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงผลการเรียน และเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงผลการเรียนรู้เป็นระยะ และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา หรือภาคเรียน เป็นการตัดสินผลการ เรียนรู้เพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ และในการ ประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงจะเป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง สามารถประเมินทักษะ ความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน ตลอดจนความสามารถในการแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้ความรู้ใน ชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการประเมินที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 13) ได้กำหนดว่า ให้สถานศึกษาจัดประเมิน ผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การ ร่วมกิจกรรม ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และ รูปแบบการศึกษา และให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรร โอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินของผู้เรียนมาใช้ในการประกอบการพิจารณาด้วย และผลการวิจัยสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ว่าที่ ร.ต. สมชาย เจริญใจ (2548) พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดผลประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับมาลี สิ้นเสื่อ (2544 : 55) พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครู โรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการวัดและประเมินผล ครูมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ อริศรา โพธิ์ชัยเลิศ (2549 : 104-105) เรื่อง สภาพและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในเขตราชบุรีบูรณะ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการเตรียมการสอน ควรสนับสนุนให้ครูมีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข จัดให้มีมุมความรู้ในห้องเรียนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ นอกห้องเรียนไปพร้อม ๆ กัน

1.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ เช่น การจัดอบรมให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การจัดให้มีเอกสารส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอน

1.3 ด้านสื่อและนวัตกรรม ครูควรใช้แหล่งการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรในชุมชน ให้มากขึ้น โรงเรียนควรจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในทุกสาระการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลที่พานักเรียนไปเรียนรู้ตามสภาพจริง

1.4 ในด้านการวัดและประเมินผล ควรมีการส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การประเมินผลจากเพิ่มสะสมงาน การสัมภาษณ์ การสังเกต และแบบทดสอบ

1.5 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ควรมีการนิเทศติดตาม และให้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาความต้องการของครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ควรทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ